

**คุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธร
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**
**The Life Quality at Work of Police Officers under Prachuap Khiri Khan
Provincial Police Authority**

ชลวิษณุ มาร์क्षा
Chonravit Maruksa

**ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี**
**Master of Public Administration Term Paper in Urban and Rural
Community Development and Administration**
Phetchaburi Rajabhat University

2554

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อภาคินพนธ์ คุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธร
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้เขียน คาบตำรวจชลวิทย์ มาร์รักษา สาขาวิชา การบริหารและพัฒนา
ประชาคมเมืองและชนบท พ.ศ. 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิต
ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านองค์กรกับคุณภาพชีวิตในการ
ปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 306 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ และหาค่าความสัมพันธ์ด้วยวิธีของ
เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธร
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีคุณภาพชีวิต
อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความสมดุลระหว่างภาระงานกับชีวิตส่วนตัว ด้านการได้รับการยอมรับ
จากผู้ร่วมงาน ด้านโอกาสก้าวหน้าและการพัฒนาความสามารถ ส่วนด้านที่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับ
ปานกลาง คือ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานที่สะดวกและปลอดภัย และด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและ
ยุติธรรม ตามลำดับ

2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์
การทำงานต่างกัน และตำแหน่ง ต่างกัน มีการประเมินคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

3. ปัจจัยด้านองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพชีวิต
ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก
ในทิศทางเดียวกันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านโอกาสก้าวหน้าและการพัฒนา
ความสามารถ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานที่สะดวกและปลอดภัย ด้านความสมดุลระหว่างภาระงาน
กับชีวิตส่วนตัว ด้านการได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงาน ส่วนด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเหมาะสม
มีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ตามลำดับ

Term Paper Title : The Life Quality at Work of Police Officers under Prachuap Khiri Khan Provincial Police Authority **Author :** Pol.Snr.Sgt.Maj.Chonravit Maruksa **Major :** Urban and Rural Community Development and Administration **Year :** 2011

Abstract

The purposes of this research were to : 1) determine level of the life quality at work of the police officers under Prachuap Khiri Khan Provincial Police Authority 2) compare life quality at work of the police officers under Prachuap Khiri Khan Provincial Police Authority based on the people's personal status and 3) examine relationship between organizational factors and the life quality at work of the police officers under Prachuap Khiri Khan Provincial Police Authority. The samples were 306 police officers under Prachuap Khiri Khan Provincial Police Authority. A five-rating scale questionnaire was used for data collection. The data were analyzed with statistical methods for percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested with t-test, one-way ANOVA, Scheffé match-paired comparison and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The research result were as follows :

1. The life quality at work of the police officers under Prachuap Khiri Khan Provincial Police Authority on the whole was at a high level. When considering individual aspects, the high level of their life quality at work were the balance between work and private life, acceptance of co-workers, and advancement and ability improvement. Their life quality at work at a moderate level was the working convenient and safe working environment and efficient and fair wages respectively.
2. Difference in gender, age, marital status, educational level, working experience and positional rank of the police officers did not yield any significant different evaluation on their quality of life at work.
3. The organizational factors had positive relationship at a high level in the same direction with the quality of life at work of the police officers under Prachuap Khiri Khan Provincial Police Authority significantly at 0.01 level as in the individual aspect of advancement and ability improvement, convenient and safe working environment, balance between work and private life and acceptance of co-workers respectively, whereas the aspect of efficient and fair wages was at a moderate level at the significant level of 0.01.

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติ ศิริชนาวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ดร.บุษราคัม ทรัพย์อุดมผล ประธานกรรมการสอบ และดร.เสน่ห์ คำแพง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคอยแนะนำ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำภาคนิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาให้

ขอขอบพระคุณ คือ พันตำรวจโทธนา ขาวเจริญ พันตำรวจโทธฤต เรืองเดชา และร้อยตำรวจโทสมรักษ์ สุตระ ที่อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้บังคับบัญชาและข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดีในการศึกษาวิจัยทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการทำงานวิจัยฉบับนี้ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นและเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดีเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้ ความมีคุณค่า ประโยชน์ และความดีของภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและช่วยเหลือผู้เขียนตลอดมาจนทำให้การทำภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ชลวิษณุ มารักษา

มกราคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพประกอบ.....	(11)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	9
แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพชีวิต.....	29
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรภายในองค์กร.....	41
แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจในการทำงาน.....	48
ข้อมูลพื้นฐานของกองบังคับการตำรวจนครจังหวัด.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70

การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4 ผลการวิจัย.....	73
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	74
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยด้านองค์กร.....	76
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	82
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	88
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
สรุปผลการวิจัย.....	104
การอภิปรายผล.....	111
ข้อเสนอแนะ.....	122
บรรณานุกรม.....	124
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	128
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	132
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	140
ประวัติผู้เขียน.....	147

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	จำนวนอัตรากำลังนายตำรวจในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์..... 68
4.1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 74
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านองค์กร..... 76
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยองค์กร ด้านลักษณะโครงสร้างขององค์กร..... 77
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยองค์กร ด้านภาวะผู้นำ/ผู้บริหารขององค์กร..... 78
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยองค์กร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา..... 79
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยองค์กร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน..... 80
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยองค์กร ด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กร..... 81
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์..... 82
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม..... 83
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานที่สะดวกและปลอดภัย..... 84
4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านโอกาสก้าวหน้าและการพัฒนาความสามารถ..... 85
4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงาน..... 86

4.13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความสมดุล ระหว่างภาระงานกับชีวิตส่วนตัว.....	87
4.14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	88
4.15	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณภาพ ชีวิต ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ.....	89
4.16	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณภาพชีวิต ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอายุ.....	90
4.17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการประเมินคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนก ตามอายุ.....	91
4.18	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณภาพชีวิต ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามสถานภาพการสมรส.....	92
4.19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการประเมินคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนก ตามสถานภาพการสมรส.....	93
4.20	เปรียบเทียบการประเมินคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัด กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความสมดุลระหว่างภาระงาน กับชีวิตส่วนตัว จำแนกตามสถานภาพการสมรส โดยการทดสอบความแตกต่างเป็น รายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ.....	94
4.21	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณภาพ ชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	95
4.22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการประเมินคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนก ตามระดับการศึกษา.....	96

4.23	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประเภทการปฏิบัติงาน.....	97
4.24	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการประเมินคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประเภทการปฏิบัติงาน.....	98
4.25	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามตำแหน่ง.....	99
4.26	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการประเมินคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามตำแหน่ง.....	100
4.27	ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านองค์การกับคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	101

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2.1	กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.....	43
2.2	แบบจำลองความพึงพอใจในการทำงาน.....	49